

Letnik 1917.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CCXIII. — Izdan in razposlan 1. dne decembra 1917.

Vsebina: (Št. 458—462.) 458. Ukaz o četrletnem izplačevanju aktivnostne doklade in stanarinskega namestka (doplačila k stanarini) učiteljstvu na državnih srednjih in nižjih učiliščih. — 459. Ukaz o varstvu najemnikov v več občinah na Nižjeavstrijskem, Moravskem in Koroškem. — 460. Ukaz o omejitvah narejanja, otujevanja in izročanja izdelkov iz predenega papirja. — 461. Ukaz, s katerim se zvišuje izvršbe prosti znesek službenih in mezdnih prejemkov, pokojninskih užitkov in dr. — 462. Razglas o omejitvi porabe rotacijskega tiskarskega papirja časnikov v mesecu decembru 1917. l.

458.

Ukaz ministrov za bogočastje in nauk, za javna dela in poljedelstvo z dne 26. novembra 1917. l.

o četrletnem izplačevanju aktivnostne doklade in stanarinskega namestka (doplačila k stanarini) učiteljstvu na državnih srednjih in nižjih učiliščih.

Z ozirom na § 51, odstavek 5, zakona z dne 28. julija 1917. l. (drž. zak. št. 319) o službenem razmerju učiteljstva na državnih srednjih in nižjih učiliščih (učiteljska službena pragmatika) se zaukazuje:

Izplačevanje aktivnostne doklade v četrletnih obrokih je dopustno le z rokovi 1. dne januarja, 1. dne aprila, 1. dne julija in 1. dne oktobra ali z rokovi 1. dne februarja, 1. dne maja, 1. dne avgusta in 1. dne novembra. Določiti in razglasiti te rokove, ki jih je enotno določiti za celo upravno ozemlje vsakega posameznega deželnega šolskega oblastva, gre načelniku tega deželnega šolskega oblastva.

Hkratu se, sklicujé se na § 63 odstavek 1, učiteljske službene pragmatike in izpreminjujé ukaz vsega ministrstva z dne 15. maja 1873. l. (drž. zak. št. 75), odreja, da je spredaj stoječa določila zmistu primerno uporabljati tudi na izplačevanje stanarinskega namestka (doplačila k stanarini).

Ćwikliński s. r.

Homann s. r.

Silva-Tarouca s. r.

459.

Ukaz pravosodnega ministra, ministra za javna dela in ministra za notranje stvari z dne 27. novembra 1917. l.

o varstvu najemnikov v več-občinah na Nižjeavstrijskem, Moravskem in Koroškem.

Na podstavi člena I ukaza vsega ministrstva z dne 26. januarja 1917. l. (drž. zak. št. 34) o varstvu najemnikov se zaukazuje:

(1) Določila navedenega ukaza se uporabljajo na najem stanovanj in opravičnih prostorov v nastopnih občinah:

1. Nižjeavstrijsko.

Altkettenhof, Fischamend vas, Fischamend trg, Neukettenhof, Oberlaa, Rannersdorf, Schwechat (politični okraj Bruck ob Litvi).

2. Moravsko.

Jundrov (politični okraj Brno okolica);

Podivín, Podivín židovska občina, Strážnice, Strážnice židovska občina (politični okraj Hodonin);

Mohelnice (politični okraj Zábřeh);

Moravski Šumperk;

Kojetín (politični okraj Přerov);

Prostějov;

Ogrski Brod, Ogrski Brod židovska občina, Valaški Klobouk (politični okraj Ogrski Brod);

Zlín (politični okraj Ogrsko Gradišče);

Viškov;

Vsetín.

3. Koroško.

Celovec; Anabihl, Kriva Vrba, Poreče ob jezeru, Sv. Martin na Dholici, Sv. Martin pri Celovcu, Št. Peter pri Celovcu, Št. Rupert pri Celovcu (politični okraj Celovec);

Št. Vid;

Beljak;

Kraji Frantschach, Št. Jedert in Schwemmlatten občine Gösel; Št. Andraž, Št. Lenart, Št. Pavel, kraji Rieding, St. Johann in St. Stefan občine St. Stefan, Spodnji Dravograd, kraj Zellach občine Wölch, Wolfsberg (politični okraj Wolfsberg).

(2) Določila ukaza veljajo tudi za zvišbe obrestne mere hipotek, držečih se v najem danih nepremičnin, ki so se dogovorile po naslednjih izbranih dnevih, in za zvišbe najemnine, ki so dobile moč ali so se dogovorile po istih dneh. Za izbrani dan se določa:

dan razglasitve tega ukaza za občine, označene pod št. 1,

1. dan avgusta 1917. l. za občine in kraje, označene pod št. 2 in 3.

(3) Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Toggenburg s. r.

Schauer s. r.

Homann s. r.

460.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 29. novembra 1917. l.

o omejitvah narejanja, otujevanja in izročanja izdelkov iz predenega papirja.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje tako:

§ 1.

Vse kupne in dobavne pogodbe, sklenjene, preden je dobil ta ukaz moč, o tkanem in na stanu delanem blagu iz papirnate preje ali iz papirnate vrvce same ali souporablja druge preje, ter iz njega narejenih oblačil, so razveljavljene, kolikor niso izpolnjene do dne, katerega dobi ta ukaz moč. Pravica zahtevati dodatno izpolnitev ali odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe se ne more uveljavljati.

Zahteve zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale, preden je dobil ta ukaz moč, ostanejo neizpremenjene. Zahtevati pa se ne more dodatna izpolnitev, temveč le odškodnina.

§ 2.

Od določil § 1 so izvzete kupne in dobavne pogodbe o tistih množinah v § 1 označenih izdelkov, ki so določene za izvrševanje naročil vojaške uprave, državnih upravnih oblastev, kraljevih ogrskih civilnih oblastev in državnih zavodov in bosensko-hercegovinske deželne vlade, pravtako kupne in dobavne pogodbe označene vrste, ki so jih sklenile avstrijske in ogrske vojne gospodarske organizacije pred 30. dnem oktobra 1917. l. Od določil § 1 so končno izvzete kupne in dobavne pogodbe o tistih množinah v § 1 označenega tkanega in na stanu delanega blaga, ki so po kupni pogodbi določene za narejanje vreč za moko, sol, otrobe, žito, cukur, umetni gnoj in cement. Pod te izjemne odredbe spadajoče kupne in dobavne pogodbe mora prodajalec vpslati v osmih dneh potem, ko dobi ta

ukaz moč, za namen razvidnosti v izvirniku in sicer po tem, kateri zvezi pripada prodajalec, vojni zvezi industrije bombaža, industrije konopnine in jute, industrije platna, industrije svile, oziroma industrije volne, ali ako bi prodajalec ne pripadal nobeni teh vojnih zvez, vojni zvezi industrije bombaža na Dunaju z navedbo množine, ki jo je še dobaviti. Pravtako je pošiljati vse na podstavi takih pogodb izdane dobavnice in fakture na ista mesta, ki jih morajo poslati dalje adresatu. Ako pripada prodajalec več vojnim zvezam, se zadosti dolžnosti s tem, da se vpošljejo kupne in dobavne pogodbe, dobavnice in fakture eni izmed imenovanih vojnih zvez.

§ 3.

Od dne, katerega dobi ta ukaz moč, je dovoljeno prodajanje in vsako dobavljanje v § 1 oznamenjenih izdelkov, kolikor ne gre za izpolnitev v § 2 v moči ohranjenih sklepov, le vojaški upravi, državnim upravnim oblastvom in oddelkom za obleko ljudem središča za bombaž d. dr. in središča za volno d. dr., ako trgovinsko ministrstvo ne dovoli v posameznih primerih, da se smejo izročiti drugim odjemnikom. Trgovinsko ministrstvo se sporazume z vojaško upravo v tistih primerih, v katerih navede prodajalec ali dobavitelj, da je namen prodaje in izročitve izvršitev naročila vojaške uprave. Dotlej, da se to uredi drugače, je vlagati prošnje za podelitev izročilnega dovoljenja po tem, kateri zvezi pripada prosilec, pri vojni zvezi industrije bombaža, industrije konopnine in jute, industrije platna, industrije svile oziroma industrije volne. Ako prosilec ne pripada nobeni teh vojnih zvez, je vložiti prošnjo pri vojni zvezi industrije bombaža na Dunaju, ako pripada več zvezam, mu je dano na voljo izbrati si zvezo, na katero naslovi svojo prošnjo. Trgovinsko ministrstvo ne odreče dovoljenja za prodajo in izročitev blaga v § 1 oznamenjene vrste, ki je dogotovljeno, ko dobi ta ukaz moč, ali ki se dogotovi v 30 dneh potem, ko je dobil ta ukaz moč, ako prosilec dokaže, da je središče za bombaž d. dr. (oddelek za obleko ljudem) odklonilo pridobiti to ponujeno mu blago po pogojih cen in po prevzemnih pogojih cenika, ki je pridejan temu ukazu. Ako se središču za bombaž d. dr. (oddelek za obleko ljudem) stavljena ponudba ne sprejme v 21 dneh, se smatra to za odklonitev.

§ 4.

Ako stranka ni zadovoljna s prevzemno ceno, ki jo je ponudilo središče za bombaž d. dr. (oddelek za obleko ljudem) v zmislu določil § 3, more v roku osmih dni, računa je od dne na njeno

ponudbo danega odgovora središča za bombaž d. dr. (oddelek za obleko ljudem) zaprositi odločbo okrajnega sodišča, v čigar okolišu je sedež središča za bombaž d. dr. Okrajno sodišče določi prevzemno ceno na podstavi temu ukazu pridejanega cenika v nespornem postopanju, zaslišavši izvedence. Odločba okrajnega sodišča se more izpodbijati z rekurzom v 8 dneh. Zoper odločbo II. stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček. V koliko mora plačati stroške postopanja ena stranka ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku. Dolžnost izročitve se ne odlaga s sodnim postopanjem. Ako prevzame središče za bombaž d. dr. (oddelek za obleko ljudem), preden odloči zaproseno sodišče končno-veljavno, mora središče za bombaž d. dr. (oddelek za obleko ljudem) začasno plačati kupnino po nastavkih cenika, ki je pridejan temu ukazu.

§ 5.

Tiste množine v § 1 oznamenjenih izdelkov, ki so dne, katerega dobi ta ukaz moč, že v posesti kupčevalcev na drobno, se morejo prodajati in izročevati neposrednje porabnikom.

§ 6.

Vsako izdelovanje, podelovanje ali obdelovanje papirnate preje ali papirnate vrvce ter iz njih narejenega tkanega ali na stanu delanega blaga je dovoljeno po 30. dnevu potem, ko je [dobil ta ukaz moč, le na podstavi posebnega dovoljenja. Prošnje za dovoljenje za izdelovanje, podelovanje ali obdelovanje papirnate preje ali papirnate vrvce ter iz njih narejenega tkanega in na stanu delanega blaga je vlagati, imenuje namen porabe, do nadaljnjše uravnave dovolilnega postopanja pri tisti vojni zvezi, kateri pripada prosilec za uda. Ako pripada več vojnim zvezam, mu je dano na voljo izbrati si zvezo, na katero naslovi svojo prošnjo. Ako prosilec ne pripada nobeni vojni zvezi, je vložiti prošnjo pri vojni zvezi industrije bombaža. Dovoljenje za izdelovanje, podelovanje ali obdelovanje papirnate preje ali papirnate vrvce ter iz njih narejenega tkanega in na stanu delanega blaga za izvrševanje naročil vojne uprave daje vojno ministrstvo, pri naročilih uprave deželne brambe ministrstvo za deželno bran v porazumu z vojnim ministrstvom, za vse druge namene trgovinsko ministrstvo.

§ 7.

Vojne zveze industrije bombaža, industrije volne, industrije konopnine in jute, industrije

platna in industrije svile more na njihov predlog pooblastiti trgovinsko ministrstvo, da dajo dovoljenje za izdelovanje papirnate preje določenih števil in posameznih tipov tkanin tudi brez dokaza naročila, ki ga je dalo eno v § 2 imenovanib mest. Za nadaljnje podelovanje na podstavi takih dovoljenj narejenih prej in tkanin je izprošiti odobrenje od primera do primera po § 6 tega ukaza.

§ 8.

Da se zagotovi izpolnjevanje določil tega ukaza, postavi trgovinsko ministrstvo primerno poverjene kontrolne organe, ki imajo vsakčes pristop do vseh obratov, prizadetih z ukazom, in katerim je na zahtevanje dovoliti vpogled v skladišče in v vse zadevne poslovne knjige, dopise in zapiske. Kontrolni organi so pooblašteni nadzorovati blago v § 1 imenovane vrste v skladiščih tovarnega, oziroma brzovoznega blaga železniških in plovstvenih uprav, pri spediterjih in v skladovnicah z vpogledom v spremne papirje in zapiske.

§ 9.

Prestopke tega ukaza ter vsako sodelovanje ob preprečenju v tem ukazu ustanovljenih dolžnosti kaznujejo politična oblastva prve stopnje, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo, z denarnimi kaznimi do 20.000 kron ali z zapornimi kaznimi do šest mesecev. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge. Vrhutega se more izreči, da zapade tisto blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, in, ako se je storil prestopok v izvrševanju obrti, tudi da se izgubi obrtna pravica.

§ 10.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Banhans s. r.

Schauer s. r.

Czapp s. r.

Wieser s. r.

Cenik

k ukazu trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri
z dne 29. novembra 1917. l. o omejitvah narejanja, otujevanja in izro-
čanja izdelkov iz predenega papirja.

Pogoji gledé cen in prevzemni pogoji (§§ 3, 4):

60 cm	sirovo	6/6	iz 3/3	platnena vez (blago za vreče)	K 2.80 za meter
80	"	9/9	" 4/4	v križ tkano blago (blago za obleke)	4.70 " "
80	"	6/10	" 3/6	v križ tkano blago (blago za podvleko)	4.85 " "
80	"	7/8	" 8/8	v križ tkano blago (blago za srajce)	4.— " "
80	"	5/5	" 8/8	platnena vez (blago za obvezila)	2.60 " "
100	"	5/5	" 2 1/2	2 1/2 platnena vez (blago za slamnice)	4.30 " "
130	"	6/6	" 3/3	platnena vez (platno)	5.82 " "

Prikladi za navadno opremo:

Plača za beljenje za blago do 80 cm	na tekoči meter	K —.40
" za barvanje	" " " " 80 " " " "	" —.60
Impregniranje	" " " " 80 " " " "	" —.30
Plača za tiskanje	" " " " 80 " " " "	" 1.—

Ako je blago široko čez 80 cm, se zvišajo prikladi za plemeničenje proporcijonalno.

Konfekcijske plače:

Civilna moška obleka (sako, telovnik, hlače)	K 13.—
Deške obleke (sako, telovnik, hlače)	" 10.50
Deški kostumi (navadni ali mornarska fasona)	" 6.—
Ključavničarske obleke (bluza in hlače)	" 7.—
Otroške obleke: velikost I do III	" 5.—
" IV " VI	" 6.—
" VII " IX	" 7.—

461.**Ukaz vsega ministrstva z dne 30. novembra 1917. l.,**

s katerim se zvišuje izvršbe prosti znesek službenih in mezdnih prejemkov, pokojninskih užitkov in dr.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje:

§ 1.

Z zakonom z dne 17. maja 1912. l. (drž. zak. št. 104) za mejo izvršbe na službene in mezdne prejemke, pokojninske užitke in dr. določena zneska 2000 K in 1200 K se zvišujeta za 50 odstotkov, dokler trajajo izredne razmere, ki jih je povzročila vojna. Temu primerno se morajo členi I, II in IV zakona z dne 17. maja 1912. l. (drž. zak. št. 104), dokler se ne ukrene drugače, glasiti tako:

Člen I.

Paragraf 2, odstavek 1 in 2, zakona z dne 29. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 68) z besedilom, izpremenjenim s členom I zakona z dne 26. maja 1888. l. (drž. zak. št. 75), in § 1 zakona z dne 21. aprila 1882. l. (drž. zak. št. 123) se izpreminjata tako, da stopijo na mesto besed „800 goldinarjev“ besede: „3000 kron“.

Člen II.

Člen II, odstavek 1 in 2, zakona z dne 26. maja 1888. l. (drž. zak. št. 75) in §§ 2 in 5 zakona z dne 21. aprila 1882. l. (drž. zak. št. 123) ter § 291, odstavek 1, 2 in 3, zakona z dne 27. maja 1896. l. (drž. zak. št. 79) se izpreminjajo tako, da se besede „500 goldinarjev“ nadomeščajo z besedami: „1800 kron“.

Člen IV.

Paragraf 24 zakona z dne 12. julija 1872. l. (drž. zak. št. 112) se izpreminja tako, da naj stopijo na mesto besed „350 goldinarjev“ besede „1800 kron“.

§ 2.

Pred začetkom veljavnosti tega ukaza dovoljene prepovedi dolžnikovemu dolžniku, ki se ne

strinjajo s prednjimi določili, je razveljaviti na predlog nasprotnika stranke, ki ji preti škoda.

Pač pa se pred začetkom veljavnosti tega ukaza s česijo ali z drugim pravnim opravilom ter z izvršbo po zakonih, obstoječih dotlej, veljavno pridobljene pravice ne izpreminjajo z določili tega ukaza.

§ 3.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Seidler s. r.

Toggenburg s. r.

Mataja s. r.

Schauer s. r.

Wimmer s. r.

Czapp s. r.

Horbaczewski s. r.

Höfer s. r.

Čwikliński s. r.

Banhans s. r.

Homann s. r.

Žolger s. r.

Twardowski s. r.

Wieser s. r.

Silva-Tarouca s. r.

462.**Razglas trgovinskega ministra z dne 30. novembra 1917. l.**

o omejitvi porabe rotacijskega tiskarskega papirja časnikov v mesecu decembru 1917. l.

Na podstavi § 3 ministrstvenega ukaza z dne 12. marca 1917. l. (drž. zak. št. 105) zaukazujem tako:

§ 1.

Porabo rotacijskega tiskarskega papirja tistih časnikov, ki so izhajali v tednu od 19. do vstetega 25. dne novembra 1917. l. s skupnim številom strani ne več nego 28 strani svoje navadne oblike, je omejiti v mesecu decembru 1917. l. enako, kakor se je to določilo za mesec november 1917. l. z razglasom z dne 26. oktobra 1917. (drž. zak. št. 416). Za take časnike more, ako njihova dobavna množina ne znaša več nego en vagon na mesec, trgovinsko ministrstvo iz posebnega ozira vrednih razlogov dovoliti izjeme od te omejitelne odredbe.

Porabo rotacijskega tiskarskega papirja drugih časnikov je nasproti tisti porabni množini, ki se je podala za posamezne časnike na podstavi navedenega razglasa v mesecu novembru 1917. l., omejiti

tako, da se od porabne množine, dopustne v novembru, po dejanskem številu strani posameznih časnikov v tednu od 19. do vštete 25. dne novembra 1917. l. odbije od porabne množine, dovoljene za november t. l., v naslednji izmeri:

Ako je imela navadna oblika dotičnega časnika v dobi, označeni v spodnjem odstavku

30 do	32 strani	1%	odbitka
34 "	36 "	2%	"
38 "	40 "	3%	"
42 "	44 "	4%	"
46 "	48 "	5%	"
50 "	52 "	6%	"
54 "	56 "	7%	"
58 "	60 "	8%	"
62 "	64 "	9%	"
66 "	68 "	10%	"
70 "	72 "	11%	"
74 "	76 "	12%	"
78 "	80 "	13%	"
82 "	84 "	14%	"
86 "	88 "	15%	"
90 "	92 "	16%	"
94 "	96 "	17%	"
98 "	100 "	18%	"
102 "	104 "	19%	"
106 "	108 "	20%	"
Čez 108	"	21%	"

§ 2.

Potiskana površina dela z besedilom časnika, ki izhaja enkrat na dan, ne sme presegati 74.304 cm^2 na teden, kar ustreza obsegu dela z besedilom 64 strani na teden, ako ima stavek velikost $43:27 \text{ cm}$, to je 1161 cm^2 .

Potiskana površina dela z besedilom časnika, ki izhaja dvakrat na dan, ne sme presegati 102.168 cm^2 na teden, kar ustreza, ako je stavek tako velik, kakor je zgoraj navedeno, obsegu dela z besedilom 88 strani na teden.

Listi, ki so imeli v januarju 1917. l., ako so izhajali enkrat na dan, manjšo izmero potiskane površine dela z besedilom nego 74.304 cm^2 na teden ali, ako so izhajali dvakrat na dan, manjšo izmero potiskane površine dela z besedilom nego 102.168 cm^2 na teden, ne smejo preseči izmere svojega besedila, ki se podaja po poprečnini mesca januarja 1917. l.

Nedeljske ali prazniške številke ne smejo izhajati obsežnejše nego v dvojnem obsegu poprečnine delavniških številk zadnjih 6 delavnikov pred nedeljo ali praznikom. Od teh omejitev more trgovinsko ministrstvo o priliki posebnih dogodkov in o priliki božične številke dovoliti izjeme.

§ 3.

Ta razglas dobi takoj moč.

Wieser s. r.